

[Statsministeren]

på Færøerne. Landsstyret forpligter sig således i aftalen til at opstille et realistisk finanslovsforslag med balance imellem indtægter og udgifter for 1993 og til at følge et økonomisk-politisk stabiliseringsprogram udarbejdet af uvidelige økonomer, der udlånes fra IMF.

I aftalen af 6. oktober var også en bestemmelse om, at der ved eventuel misligholdelse af nationalbanklån eller statslån vil blive foretaget modregning i statens bloktilskud til Færøerne. Denne bestemmelse har måttet udgå, idet man senere er blevet opmærksom på, at den vil kunne være i strid med låneklausuler i landsstyrets tidligere optagne udlånslån. Aftalen om modregning ville i værste fald kunne medføre, at Færøernes udenlandske kreditorer kunne kræve lån til landsstyret på over 2 mia. kr. indfriet.

Det anføres i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at Finanstilsynet ikke fører tilsyn med færøske pengeinstitutter. Dette er en misforståelse. Det er Finanstilsynet, der har foretaget vurderingen af behovet for hensættelser til tab på debitorer i Sjóvinnubankin.

Jeg kan tilføje, at Finanstilsynet ikke under sin gennemgang af Sjóvinnubankins låneengagementer er stødt på forhold, som kunne give anledning til at rette anklager mod bankens bestyrelse eller direktion. Bankens ledelse bevilgede meget store udlån under højkonjunkturen i 1980'erne. Men dengang kunne det vel være svært at forudse, at fiskeriet i de færøske farvande ville svinge, og at Færøerne ville havne i en dyb økonomisk krise.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget fremstilles Færøerne som et overforbrugssamfund med højere levestandard end Danmark, men dette gælder i hvert fald ikke længere. I dag er Færøerne desværre præget af konkurser, arbejdsløshed, udvandring og andre følger af den økonomiske nedtur, som satte ind for 3 år siden.

Færøerne er for længst i gang med en selvrensagelsesproces i kølvandet på den økonomiske nedtur. Investeringer og forbrug blev i 1980'erne udvidet langt over, hvad Færøernes egne ressourcer gav grundlag for. Nu er Færøerne inde i en tilpasningsproces, der vil blive yderst vanskelig, og som selv i bedste fald vil medføre et fortsat kraftigt fald i levestandarden.

Det er naturligvis først og fremmest Færøernes problem, men Danmark bør i rigsfællesskabets ånd række en hjælpende hånd, når økonomien truer med at bryde totalt sammen. Dette er i aftalen – mener jeg – udformet som en hjælp til selvhjælp.

Der blev naturligvis i aftalen taget forbehold for politisk godkendelse både i Danmark og på Færøerne. Godkendelsen fra Lagtinget på Færøerne foreligger, og jeg håber, at der i Folketinget vil være bred tilslutning til aftalen uden for Fremskridtspartiets rækker.

Erling Olsen (S):

Om morgenen den 6. oktober 1992 blev repræsentanter for Socialdemokratiet orienteret om den aftale, som regeringen natten forinden havde indgået med det færøske landsstyre, med de 14 punkter, som fremgår af bilag 2 til dette beslutningsforslag.

Vi fik aftalen præsenteret som en fuldbyrdet kendsgerning alene med mulighed for at foreslå mindre, redaktionelle rettelser, og alt, hvad regeringen ønskede af os, var at få at vide, om vi ville være med til at bære sagen igennem Finansudvalget. Det sagde vi ja til, selv om ordningen nok var blevet anderledes, hvis vi havde været med i de forudgående forhandlinger.

Siden er aftalen blevet ændret, idet det oprindelige punkt 12 om en eventuel modregning i bloktilskud er udgået. Formelt kunne vi godt have ønsket os, at den motivering, som statsministeren nu har givet, havde været anført i selve aktstykket, men reelt ændrer det intet ved vores tilsagn om et ja til statsgaranti.

For os er det væsentlige i dette aktstykke nemlig hverken at redde en bank eller at dække en statsgaranti ind med alle til rådighed stående midler. For os er det væsentlige, at det danske Folketing rækker det færøske landsstyre en hånd i denne for Færøerne yderst alvorlige situation. Spørgsmålet om, hvorvidt Sjóvinnubankin skal reddes, og hvorledes det i givet fald skal ske, er mere et færøsk anliggende end et dansk. Det er heller ikke Sjóvinnubankin, der skal have statsgaranti, det er vekslers udstedt af det færøske landsstyre.

Den statsgaranti skal vi yde i erkendelse af, at mængden af fisk eksporteret fra Færøerne på få år er halveret, samtidig med at priserne på fisk og fiskeprodukter er faldet væsentligt – det er næsten ikke til at bære for et øsamfund,